

Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός: Αληθινός επαναστάτης, ανανεωτής των πάντων!

Η ενσάρκωση αυτής της αγωγής και της χάριτος του Αναστημένου διακρίνεται στα πρόσωπα όλων των Αγίων. Μπορούμε, όμως, να τα δούμε χαρακτηριστικά και χειροπιαστά στη μορφή και στο έργο του αγίου Κοσμά του Αιτωλού, που γεννήθηκε πνευματικά στο Άγιον Όρος, πήρε ευλογία από τον Οικουμενικό Πατριάρχη κυρ-Σωφρόνιο και βγήκε στο κήρυγμα. Το ήθος και ο λόγος του έχουν μια άμεση σχέση με το ήθος του Όρους και τη μεγαλοπρέπεια της Αγια-Σοφιάς.

Έζησε στο Όρος δεκαεφτά χρόνια. Ασκήθηκε. Έγινε αγιορείτης αληθινός. Έμαθε να είναι ταπεινός. Αγιάστηκε. Ήταν καλή φύση ο ίδιος. Και ανέτειλε από μέσα του αυτό το θαύμα, ο ήλιος που φώτισε την υπ' ουρανόν. Εξαίφνης, ανελπίστως, σου μη ειδότος, έρχονται τα χαρίσματα μόνα τους, εάν ο τόπος είναι καθαρός, όταν και όπως ο Θεός θέλει.

Δεν τον δίδαξε κανείς επί μέρους πράγματα: πώς να μιλήσει, πώς να γράψει στον κάθε πασά, πώς να διοργανώσει την παιδεία.

Γνώρισε τον συντετμημένο λόγο της Χάριτος, το πλήρωμα της ζωής που ξεπερνά κάθε θάνατο: και βγήκε να το πει στους κρεμασμένους σε ποικίλους σταυρούς αδελφούς του. Και, σαν καλός Σαμαρείτης, τους μαλάκωσε τον πόνο, τους έπλυνε τις πληγές και τους οδήγησε στην άληκτη χαρά της καινής κτίσεως.

Μιλά προσωπικά, κινείται ελεύθερα, πολιτεύεται όσια

Μέσα στην Εκκλησία δεν παίρνεις εξωτερικές, μηχανικές εντολές, που σε κάνουν ετεροκίνητο, ούτε αυτοσχεδιάζεις, μεταβάλλοντας σε πειραματόζωα τους ανθρώπους που ποιμαίνεις. Αλλά, είσαι ελεύθερος, κινείσαι αυθόρμητα και υπακούεις στη μία Αλήθεια και Ζωή. Πεθαίνεις, θάπτεσαι συν τω Χριστώ, και ανατέλλει από μέσα σου μια όντως άλλη ζωή που σε ξεπερνά, ξεπερνά τον θάνατο, ανήκει σε όλους. Και συ ανήκεις σε όλους.

Υπακούεις και ξέρεις τον Νόμο της εν Χριστώ ζωής. Έλκεσαι, σαν μαγνητική βελόνη, από μακρινό, αμετακίνητο πολικό αστέρα, που κατευθύνει απαρέγκλιτα την πορεία σου μέσα στα μεταβαλλόμενα στοιχεία της φύσεως και της ιστορίας. Γι' αυτό, και ο άγιος Κοσμάς μιλά προσωπικά, κινείται ελεύθερα, πολιτεύεται όσια. Και απ' όλη τη διαγωγή και τον λόγο του λέγεται το ίδιο πράγμα, φανερώνεται ξεκάθαρα ο ένας Λόγος του Θεού, που εσαρκώθη και έσωσε και σώζει τον άνθρωπο.

Είναι προσωπικός ο λόγος του αγίου Κοσμά, που γεννήθηκε απ' αυτόν, που εξεφράσθη ελεύθερα, με τις εικόνες που ήθελε, την επιείκεια, την αυστηρότητα, την αγάπη και τη χάρη του. Και, ταυτόχρονα, είναι ολοκάθαρα ο λόγος ο ένας της Εκκλησίας. Μια επαλήθευση του κυριακού λόγου: «Τὸ ὕδωρ ὃ ἐγὼ δώσω γενήσεται ἐν ὑμῖν πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον».

Αυτή είναι η θεολογία των Αγίων: λόγος δικός τους, προσωπικός, και, ταυτοχρόνως, λόγος του Θεού διὰ Πνεύματος γεννηθείς.

Δώστε χαράτσια, δεν θα δώσετε την ψυχή σας και τον Χριστό

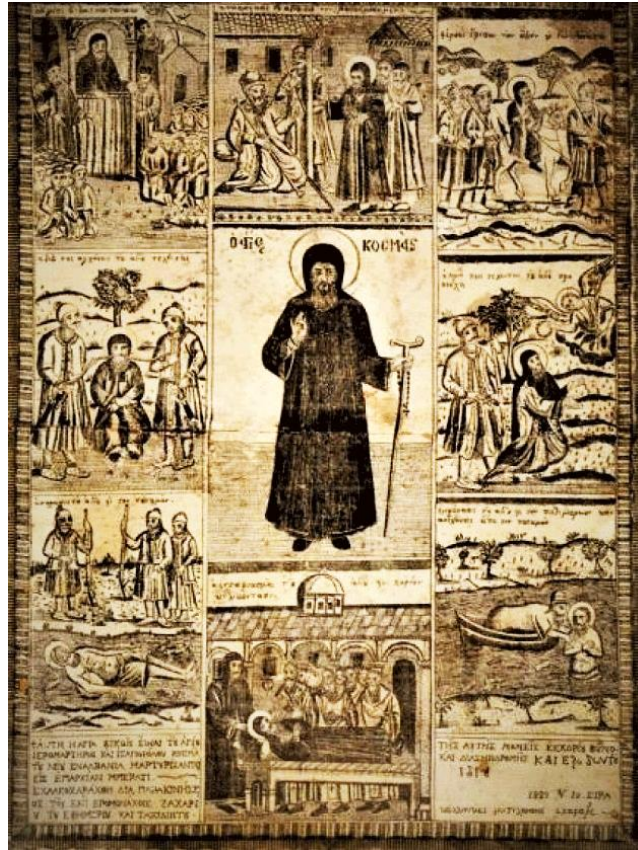
Γι' αυτό, ενώ βγήκε στο κήρυγμα σε μια εποχή που η τρικυμία μαινόταν και τα πάντα απειλούνταν (οι κατακτητές πίεζαν, οι προπαγανδιστές από τη Δύση οργιάζαν, οι Εβραίοι βυσσοδομούσαν, οι ραγιαδες υπέκυπταν, κατά επαρχίες αλλαξοπιστούσαν), εκείνος δεν ταρασσόταν καθόλου. Σαν έμπειρος καπετάνιος ήξερε τι θα ρίξει στη θάλασσα και τι θα κρατήσει.

Μιλούσε απλά, σταθερά και ήρεμα: *Θα ήθελα, αδελφοί μου, να ανέβαινα στον ουρανό και να φωνάξω ότι ο Χριστός είναι Θεός αληθινός και ζωή των απάντων, αλλά επειδή δεν μπορώ αυτό να κάμω, γυρίζω από τόπο σε τόπο και διδάσκω. Με όλη του τη ζωή τους λέει: Μη φοβάστε καθόλου. Είμαι μαζί σας. Είμαι ελάχιστος και αδύνατος. Δεν είμαι ικανός, όχι να σας διδάξω, αλλά ούτε να φιλήσω τα ποδιάρια σας.*

Είστε βαφτισμένοι, μυρωμένοι, και ο καθένας σας είναι μεγαλύτερος απ' όλο τον κόσμο. Και εγώ σας μιλώ σαν αδελφός, όχι σαν δάσκαλος. Η δουλειά η εδική μου είναι εδική σας, είναι της πίστεώς μας, του Γένους μας. Δεν ζητώ χρήματα, σκούμπουρα, κουρνιαχτό και αράχνη. Με λέγει ο Χριστός, να ζητήσης ένα πράγμα όπου είναι τιμιώτερον από όλον τον κόσμον: να ζητήσης τους αδελφούς σου και τες αδελφές σου, να δεθήτε με την αγάπην, να σας βάλω εις τον Παράδεισον, να χαίρεσθε πάντοτε.

Δεν έχω δικιά μου σακούλα, κασέλα, σπίτι. Ένα ράσο έχω. Και το σκαμνί όπου έχω δεν είναι εδικό μου, διὰ λόγου σας το έχω. Είναι ο τάφος μου, και εγώ είμαι μέσα ο νεκρός όπου σας ομιλώ. Ετούτος ο τάφος έχει την εξουσίαν να διδάξη όλον τον κόσμον. Ο νεκρός εαυτός μου σας λέει την αλήθεια. Αν κατέβαινε ο Θεός, θα σας έλεγε τα ίδια.

Μη φοβάστε κανένα. Δώστε ό,τι σας ζητούν. Δώστε χαράτσια, χρήματα, πράγματα. Και το κορμί σας ας το καύσουν, ας το τηγανίσουν. Δεν θα δώσετε μόνο την ψυχή σας και τον Χριστό. Απ' εκεί θα βγουν όλα. Και ανοίξτε σχολεία ελληνικά. Να βάλετε όλοι σας, για να σπουδάζουν όλα τα παιδιά, χωρίς να πληρώνουν. Να μάθουν τα παιδιά την ελληνική γλώσσα, για να ξεσκεπάσουν όλα τα μυστήρια της ζωής και της Εκκλησίας μας, που είναι εκεί κρυμμένα.

Ανιστά τον άνθρωπο, από ραγιά τον κάνει αφέντη

Από το σχολείον μανθάνομεν το κατά δύναμιν τι είναι Θεός, τι είναι αγία Τριάς, τι είναι άγγελοι, αρχάγγελοι, τι είναι δαίμονες, τι είναι Παράδεισος, τι είναι κόλασις, τι είναι αμαρτία, αρετή. Από το σχολείον μανθάνομεν τι είναι αγία Κοινωνία, τι είναι Βάπτισμα, τι είναι το άγιον Ευχέλαιον, ο τίμιος γάμος, τι είναι ψυχή, τι είναι κορμί... το σχολείον ανοίγει τες Εκκλησίαις, το σχολείον ανοίγει τα μοναστήρια. Ανίσως και δεν ήτανε σχολεία, πού ήθελα εγώ να μάθω να σας διδάσκω;

Ήταν αυθεντία και όντως δάσκαλος ανθρώπων. Γι' αυτό, δεν ερχόταν σαν αυθεντία και δάσκαλος, αλλά σαν μικρός και μαθητής. Έδιδε συμβουλές και ζητούσε συμβουλές. Έδιδε ευλογία και παρακαλούσε τον Θεό να ευλογήσει την ζωή του κόσμου όλου και ζητούσε την ευλογία όλων των πιστών. Ύψωνε τον κατατρεγμένο, τον εξουθενωμένο, στη θέση του δασκάλου, αυτό που έχει αξία, που δίδει συμβουλές, που λέει τη γνώμη του και δίδει ευλογία.

Έτσι, ανιστούσε τον άνθρωπο, από ραγιά τον έκανε αφέντη, κύριο, άρχοντα του πνεύματος.

Ήταν ταπεινός. Έβαζε τον εαυτό του κάτω απ' όλους. Δεν θεωρούσε τον εαυτό του άξιο να συμβουλευσει κανένα ως δάσκαλος.

Και, ταυτοχρόνως, είχε τη δύναμη να πει ότι δεν έπρεπε να περιμένουν κανένα προφήτη Ηλία, γιατί αν θα ερχόταν εν σαρκί, θα έκαιγε την γην άρδην: «Ο Πανάγαθος Θεός διά την ευσπλαχνίαν του μου εχάρισε [τον ζήλο και τη διδασκαλία του Προφήτου] και μη καρτερήτε άλλον Ηλίαν να σας διδάξη».

Είναι ρηξικέλευθος και συνεσταλμένος...

Ήξερε να μιλά, να σέβεται τον άλλο, να διοργανώνει. Να πολιτεύεται με διάκριση, να αντιμετωπίζει τα αναπάντεχα σαν γνωστά. Ήταν ρηξικέλευθος και συνεσταλμένος. Εξουθενωμένος και αγέρωχος. Συντετριμμένος και ηγεμονικός. Και όλα αυτά για το καλό του άλλου.

Ήταν αληθινός επαναστάτης, ανανεωτής των πάντων. Έκρινε τον πλούσιο που δεν έδιδε στον φτωχό. Διοργάνωνε δωρεάν παιδεία. Σεβόταν τη γυναίκα. Έβλεπε ότι την καταπίεζαν. Φανερωνόταν πραγματικός υπερασπιστής της. Έριχνε όλους στο φιλότιμο.

Ήταν ρήτορας, παιδαγωγός, ιεροκήρυκας, γλωσσοπλάστης, ησυχαστής. Ήταν Θεός κατά χάριν. Έδωσε το είναι του το αγιασμένο στον λαό. Του έδωσε ο λαός την καρδιά του και τα παιδιά του, για να τα ευλογήσει και να τα μορφώσει.

Βρίσκονταν αυτά τα δύο δεμένα, αλληλένδετα: Ζούσε ο άγιος Κοσμάς για τον λαό. Και ο λαός τούτος, όσο ζούσε, ζούσε από τη χάρη του αγίου Κοσμά. Του ελεύθερου, του ταπεινού, του αγνού, του συντετριμμένου, που έγινε χώμα, για να τον πατήσουν, που τους έφερε το μήνυμα της αναστάσεως του ανθρώπου, της αναστάσεως του Γένους. Που τα είπε όλα πριν γίνουν, που τον έχουν μαζί τους.

Γι' αυτό, και όταν έφτασε ή ώρα να τον κρεμάσουν, δεν αντιστάθηκε καθόλου. Ζήτησε ήρεμα να μην του δέσουν τα χέρια. Ήδη είχε τελειώσει το έργο του. Ή, καλύτερα, το έργο του δεν τελειώνει με τον θάνατό του. Ο θάνατός του ο μαρτυρικός ήταν μέσα στην πορεία της ζωής του, ήταν ένα κομμάτι του κηρύγματός του, μια επιβεβαίωση ότι ο θάνατος καταργήθηκε. Ο άγιος Κοσμάς μένει μαζί μας. Και ο αναστημένος Χριστός νικά τον κόσμο.

Πηγή: <https://www.pemptousia.gr/> - 26 Αυγούστου 2019